

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Obr. 3: Uherský Ostroh II-Kvačice, Chylický rybník, Benadini. Bronzová nášivka z objektu 3.

Ze zbylých 9 slovanských objektů stojí za podrobnější zmínku především objekty 1 a 3. První z nich se již na profilu v předcházejících výzkumných sezónách jevil jako destrukce otopného zařízení. Tu společně se superpozicí dalšího objektu zachytil i nejnovější výzkum. Tak bylo v objektu v nadloží zachyceno ohniště se zuhelnatělými zbytky dřevěných kůlů a nálezy mazanícových bloků. Celkem osm kulových jamek pak domněnku lehčí dřevěné konstrukce potvrzuje.

V centrální části sondy do objektu číslo 3, vymezené kamennou destrukcí a několika kulovými jamkami, se očím archeologů naskytl nevšední pohled na bronzovou kruhovou nášivku, původně snad s prolamovaným středem, který dnes chybí, a vícenásobný skleněný korál. Analogií k nášivce se zdá být honosnější zlatý kus z hrobu avarského kagana z Kunszentmiklos (Profantová 1998) v Maďarsku. Tím se dostáváme k dataci slovanských nálezů. Její spodní hranice je dána mladým pražským typem a zmíněnou bronzovou nášivkou. Podstatná část objektů pak náleží do 9. století. Charakterizuje je na kruhu obtáčená a zdobená keramika, kostěné proplétáčky i přesleny z mastku. Nejmladší horizont slovanského osídlení představují pak dva objekty s keramikou zdobenou jen „šroubovníci“ nebo jednotlivými horizontálními rytými liniemi, na nichž již chybí vlnice. Můžeme je na základě analogie ze Starého Města (za upozornění patří dík L. Galuškoví) zařadit na sklonek 9. a do 10. století.

Jiří Pavelčík, SM Uherské Hradiště

Literatura:

Profantová, N. 1998: Bezejmenný vládce Avarů. Dějiny a současnost 20, seš. 5, 2-4.

Resumé: Uherský Ostroh II-Kvačice (Bez. Uherské Hradiště). Feldfluren Chylický rybník, Benadini (Bernardini). Neolithikum (LbK), Urnenfelderkultur, Slawische Zeit.

ÚJEZD U BRNA (okr. Brno - venkov)

„Úzké“. (ZM 10, list 24-43-12, 283-290 mm od Z a 27-33 mm od J sek.č.) Střední doba hradištní. Sídliště. Hrob - nedatován. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum při stavbě plynové přípojky „Otnice I“ byl proveden formou dohledu při výkopových pracích a průzkumem rýh pro plynové potrubí. Vlastní

výzkum byl realizován v prostoru, kde došlo k porušení dvou sídlištních objektů a jednoho kostrového pohřbu. Lokalita s pozitivním zjištěním archeologické situace se nachází v trati „Úzké“ na poli východně od areálu ZD na jižním okraji místní části Rychmanov. Naleziště leží na mírně k severu skloněném svahu v nadm. výšce 196 - 198 m, jižně od bezejmenné vodoteče. Objekt 1 zahluubený do šterkopískového podloží se šikmými stěnami a mísovitě prohnutým dnem lze interpretovat jen jako sídlištní jámu bez přesnějšího určení. Ve vzdálenosti 1,8 m se ve stěně výkopu rýsoval 3,3 m dlouhý profil chaty (polozemnice - obj.2) s rovným dnem v hloubce 0,7 m od současného povrchu. Z výplně obou objektů jsme získali keramiku ze střední doby hradištní (9. stol.), zvířecí kosti a mazanici. Ve vzdálenosti 80 m JZ směrem byla rýhou porušena lidská kostra. Po skrývce ornice nad místem nálezu se ve sprašovém podloží vyrýsovala obdélná jáma o rozměrech 1,8 x 1,3 m. Na plochém, mírně skloněném dně (hl. 0,7 - 0,8 m) ležela na zádech, hlavou k SV v natažené poloze, kostra mladé ženy ve věku 20 - 30 let. Pravou ruku měla podél těla (levá ruka byla odtěžena při hloubení rýhy), pravá noha byla natažená, levá noha pak byla mírně pokrčená (část stehenní a holenní kosti včetně kolenního kloubu byla rovněž odtěžena). Kromě větší části lidského skeletu nebyly zjištěny žádné předměty, které by umožnily tento nálezu časově zařadit.

Miroslav Bálek - Antonín Štrof, ÚAPP Brno

Resumé:

Újezd u Brna (Bez. Brno-venkov). Feldflur „Úzké“. Mittelburgwallzeit. Siedlung. Grab-Undatiert. Rettungsgrabung.

VELKÁ BÍTEŠ (okr. Žďár nad Sázavou)

Středověké jádro města – Masarykovo náměstí, ulice Růžová a Pod hradbami. Středověk, novověk. Záchranný výzkum.

Řada drobných záchranných akcí, realizovaných ve Velké Bíteši referentem ve spolupráci s místním Městským muzeem (srov. Doležel – Smutná 1997; 1999), pokračovala 21. října 1997 dokumentací trasy výkopu pro elektrokabel 1 kV v jihovýchodní části středověkého jádra města. Rýha pro kabel byla hloubena od styku ulic Růžové a Pod hradbami SZ směrem podél jižní fronty zástavby v ulici Růžové až po severozápadní nároží domu č. p. 1 na Masarykově náměstí, poté podél jihovýchodní a jižní fronty domů na Masarykově náměstí (č. p. 1 – 6) a konečně pak nejprve JJZ a poté JJV směrem středovým průjezdem a dvorem domu č. p. 6 na Masarykově náměstí zpět do prostoru ulice Pod hradbami (na Státní mapě 1 : 5 000 – odvozené, listu Tišnov 9-3 z roku 1984 je trasa zkoumané rýhy určena body, od Z a J okrajové sekční čáry vzdálenými 104 : 112,5; 97 : 113,5; 96,5 : 109; 81,5 : 113; 80 : 105 a 82 : 99 mm, svah jihovýchodní až jihozápadní orientace 467 – 474 m n. m.). Průměrně 50 cm hluboký a 30 cm široký výkop o celkové sledované délce 220 m byl situován většinou velmi těsně, 0,1 – 0,5 m před čely jednotlivých domů, v prostoru chodníku pro pěší. Pouze před ustupujícím průčelím domu č. p. 3 na Masarykově náměstí byl veden ve zhruba pětimetrové distanci, v průjezdu domu č. p. 6 na Masarykově náměstí pak jeho středem a poté po okraji pěší komunikace, probíhající nádvorními parcelami domů č. p. 5 a 6.

Od počátku na styku ulic Růžové a Pod hradbami bylo prvých cca 20 m trasy hloubeno poměrně mělce (20 – 60 cm). Zasaženy tak byly pouze novověké navážkové vrstvy (stavební suť). Až v úrovni 1,2 – 3,4 m od severozápadního nároží domu č. p. 1 na Masarykově náměstí, na přibližně 23. – 26. metru zde rýha porušila v hloubce 25 – 60 cm probíhající hnědou hlinitou vrstvu s oky mazanice a poměrně početnou keramikou 1. poloviny 16. století. Vedle běžné rezné kuchyňské hmčiny (vyzvednuta téměř celá zvoncovitá poklice a 7 dalších zlomků z hrnků, hmců, mísy a poklice, z toho 6 okrajových) obsahovala vrstva i kamnářské